

**Pedagógiai programunkat
a Salgótarjáni Összevont Óvoda és Bölcsőde
keretprogramja részeként alkottuk meg,
amely a központi keretprogram 5. számú melléklete**

1.2. Helyzetelemzés

Az intézmény 1949 óta működik óvodaként, melyet 2017-ben újítottak fel az UNIÓS előírásoknak megfelelően.

A város központjában, hátrányos környezetben található. Jelenleg két csoportban folyik nevelő-oktató munka.

A csoportszobák tágasak, esztétikusak, a gyermekek számára megfelelően berendezettek.

Torna és mozgásfejlesztő eszközökkel gazdagon felszerelt tornaterem, igényesen kialakított vizuális műhely elégíti ki a gyermekek igényeit.

Biztosítottak a speciális fejlesztő feladatok (logopédia, fejlesztő pedagógia) elvégzéséhez szükséges külön helyiségek.

A kollektíva számára ízlésesen, kulturáltan kialakított öltöző, étkező biztosítja az otthonosság érzését.

Az udvar nagy, tágas területen helyezkedik el, mozgásfejlesztő játékokkal felszerelve.

A Dolinka közelsége ideális lehetőséget biztosít a kirándulásokra, a természeti ismeretek fejlesztésére, gyermekeink számára.

Belső tárgyi feltételeink folyamatosan bővülnek:

- Az Önkormányzat által beadott, sikeres IPR pályázat segítségével.
- A TÁMOP 3.1.7-11/2 sikeres pályázat megvalósításával.
- Egyéb forrásokból - Polgármesteri Hivatal ajándéka, költségvetés, szülői támogatások, pályázatok.
- Óvodánk is tagja lett a Pannon, Flotta programjának, amivel telefon költséget takarítottunk meg.
- UNIÓS felújítás során tárgyi eszközeink is megújultak, bővültek.

Folyamatosan törekszünk eszközeink bővítésére, pályázatok nyomon követésére.

Az óvodai teendőket, a gyermekek nevelését, gondozását négy fő óvodapedagógus és két fő dajka látja el. Az óvodatitkár másik tagóvodával megosztva végzi el feladatát. Egy fő karbantartó, a Költségvetési Intézmények Gazdasági Szolgálatának állományába tartozik.

Az utazópedagógusok (fejlesztő pedagógus, logopédus, gyógypedagógus) heti egy-kettő alkalommal látják el feladatukat.

Az intézmény valamennyi dolgozójának belső igényévé vált az önművelés, nyitottak, befogadók vagyunk az innovációra.

Intézményünk, 2015. augusztus 31 óta viselheti a „Minősített referenciaintézmény” címet.

Folyamatosan veszünk részt, a gyermekek és az intézmény céljait szolgáló és segítő továbbképzéseken. A Salgótarjáni Összevont Óvoda és Bölcsőde szervezésében belső szakmai munkaközösségeken, és, külső előadó által megtartott előadásokon, valamint a Salgótarjáni POK szervezésében továbbképzéseken.

A megszerzett ismeret, tudás megosztását, és a gyakorlatban való alkalmazását fontosnak és elengedhetetlennek tartjuk, mert ez segít hozzá szakmai fejlődésünkhöz és alakít ki egy normát.

A nevelőtestület tagjai szakképzettek, főiskolai végzettségűek:

- Szakvizsgálóval, fejlesztőpedagógusi képesítéssel rendelkeznek.
- Két fő mesterpedagógusként végzi feladatait.
- Egy fő szaktanácsadói tevékenységet folytat.
- A két fő dajka szakképesítéssel rendelkezik, minden második évben ismereteiket újíttják és bővítik a városi munkaközösségi továbbképzéseken.
-

A keretprogramban meghatározottakon túl, a továbbiakban helyi sajátosságainkat emeljük ki.

2. Pedagógiai Program

A Helyi Komplex Prevenációs Óvodai Program épít a hazai tradicionális nevelési értékekre (*Óvodai Nevelés Országos Alapprogram gyermekkép - óvodakép*) ötvözve azokat a korszerű fejlődés és nevelés-lélektani, gyógypedagógiai eredményekkel.

- Átlagos, hátrányos szociális környezetből jövő gyermekek számára készült.
- A 3 - 7 éves korú gyermek alapvető megnyilvánulásaira, életkori sajátosságaiból eredő játékosságra, nagyfokú **mozgásigényre**, kommunikációs igényre alapozva szervezzük a fő nevelési területeken végzendő pedagógiai és pszichológiai feladatokat.
- A gyermek egyéni és életkori sajátosságainak, **eltérő fejlődési ütemének** szem előtt tartásával, megfigyelés és célzott mérés módszerével (DIFFER), biztosítjuk az egyéni, **differenciált bánásmód** elvének érvényesülését.
- Elhivatottságot érzünk a gyermek **önmagához képest** való fejlesztéséhez.
- Programunkban lehetőséget biztosítunk a kiemelt figyelmet igénylő, ezen belül, kiemelten a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nevelésére, szocializációjának elősegítésére.
- Figyelembe vesszük a napi életszervezésnél a gyermek aktuális állapotát, **szükségleteit**, érdeklődését és ezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk.
- A program fő törekvése, hogy a tanulási képességek célzott fejlesztésével minden gyermeket **lehetőségeihez mérten** felkészítsünk a zökkenőmentes iskolakezdésre, az iskolai beilleszkedésre.

2.1. Célszisztemünk

Alapvető céljaink:

- Az egészséges életvitel, és a fenntartható gondolkodás **megalapozása**
- Rendelkezzen azokkal az elemi ismeretekkel, amelyek képessé teszik őt a környezetében való eligazodásra, gondolatai, élményei, tapasztalatai

megfogalmazására, közlésére, kiemelt figyelmet fordítva a szókincsbővítésre, beszédértés fejlesztésére.

- A Kiemelt Figyelmet Igénylő Gyermekek fejlődésének elősegítése.

Speciális céljaink:

- A motoros képességek differenciált fejlesztésével az érzelmi, a szociális és az értelmi képesség fejlődésének pozitív irányú befolyásolása.
- A szociális hátrányokból eredő esélyegyenlőtlenség csökkentése a családdal együtt:
 - Az egészség kultúra, egészségvédelem,
 - A környezettel való harmonikus együttélés,
 - Környezettudatos magatartás kialakítása, fejlesztése, a fenntarthatóság jegyében
 - Az együttélés szabályainak megalapozása, elfogadása, gyakorlása,
 - A hazafias nevelés, keretein belül a szülő földünkhöz való kötődés mélyítése.
- A nemzetiségi kultúra hagyományainak megismerésével identitásuk elfogadása.
- A kiemelkedő képességeik gondozása, fejlesztése, tehetséggondozás.
- Intézményünk részt vett a TÁMOP 3.1.7. Referencia intézmények országos hálózatának kialakítása című pályázaton, ahol Minősített Referencia Intézményi címet kapott.
- Az EDUCATIO Szolgáltatói kosarába két jó gyakorlatot töltöttünk fel.
 - Mozgásba integrált tanulás
 - „Az Egészség Hídja”
- Tagjai vagyunk az országos Vöröskereszt Bázisóvoda, a Zöld Óvoda, és az Állatbarát Óvoda hálózatnak.
- Csatlakoztunk az Ovi- Zsaru és az Ovi – Foci, Bozsik Intézményi Programokhoz.

2.5. Pedagógiai alapelveink

- A tevékenységek **komplex** módon érvényesülnek a testi - lelki - szellemi egészség **tudatos fejlesztésében**.
- A gyermek **egészséges lesz testileg**, ha
 - kedvére mozoghat,
 - motorikusan fejlett.
- A gyermek **egészséges lesz lelkileg**, ha
 - elfogad másokat, mert őt is elfogadják.
- A gyermek **egészséges lesz szellemileg**, ha
 - kezdeményező, tevékeny, mert módja van próbálkozni,
 - könnyen kommunikál, gondolatait mások számára érthetően fogalmazza meg, mert anyanyelvén szívesen, gazdag szókinccsel beszél,
 - eligazodik a világ dolgaiban, mert értelmes szabályok között él.

3. Az óvodai nevelés feladatai

3.1. Egészséges életmód kialakítása

/Az ÖKO szemlélet és a fenntarthatóság figyelembe vételével./

Mozgásfejlesztés

Célunk:

- A gyermek fizikai, testi képessége fejlődést mutasson.
- A fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitás előkészítése.
- A sikeres mozgásos feladatmegoldások eredményeként az önértékelés és önbizalom növekedése.
- A mozgás, a testséma, az észleléshez kapcsolódó kifejezések épüljenek be a gyermek aktív szókincsébe.

Főfeladatunk:

- Nagy és finommozgások, testséma fejlesztése
- Fizikális erőnlét, állóképesség fejlesztése
- Egyensúlyfejlesztés
- Kezesség fejlesztése, dominancia erősítése
- Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése
- Ritmusérzék fejlesztése
- Percepció fejlesztése
- Pantomimika fejlesztése- testséma és emocionalitás fejlesztése
- Probléma megoldások erősítése a mozgásos tevékenységgel elvégzett feladatmegoldásokkal
- A mozgással kapcsolatos és a mozgáshoz kapcsolható szókészlet fejlesztése

Mozgásfejlesztés tartalmi feladatai:

- **Nagymozgások** fejlesztése, pontosítása, finomítása. Tempójának, ritmusának, irányának egyre tudatosabb kontrolljának kifejlődése:
 - Egyensúlyfejlesztés.
 - Szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése.
 - Finommotorika fejlesztése, mind az írómozgáshoz szükséges differenciált és koordinált izomműködés, mind a szem-kéz koordinációjának kialakításán keresztül.
- **Testséma fejlesztés**

A testrészek ismerete:

- **önmaga felismerése** és azonosítása jellegzetes külső tulajdonságainak megtanulásával
- a **testrészek differenciált megismerése**, a testrészekkel végzett mozgásokon keresztül,
- **meghatározott testrészekre koncentráció.**

A test koordinációjának személyi zónájának alakítása:

- az **oldalasság** alakítása, a test alap koordinátáinak –függőleges - vízszintes - elülső-hátulsó zónáinak kialakítása.

Testfogalom:

- a testrészek, a test és testrészek funkcióinak tudatos ismerete.

• **Észlelésfejlesztés**

Látásfejlesztés:

- a szemmozgás tudatos kontrolljának kialakítása, erősítése, mozgó tárgyak követése,
- a szem fixációs működésének erősítése,
- vizuális zártság-egészlegesség észlelésének alakítása,
- vizuális időrendiség felismertetése, képeken elmesélt történetek kirakása,
- vizuális ritmus,
- vizuális helyzet, pozíció felismertetése,
- vizuális memória fejlesztése.

Alakítás és formaállandóság fejlesztése:

- alak-forma, méret motoros kialakítása,
- különböző tárgyak, alakok, formák, méretek felismertetése,
- adott vizuális minta kirakása,
- minták rajzolása, festése.

Tapintásos észlelésfejlesztés:

- alapvető gyurmázási technikák megtanítása,
- különböző formák, méretek alakítása minta után,
- ritmikus sorminta készítése,
- taktilis csatorna fejlesztése.

Mozgásos észlelés fejlesztése

Térpercepció - térbeli viszonyok fejlesztése:

- alapvető téri irányok megismerése saját testrészeinek közvetítésével,
- térbeli irányok, viszonyok megismertetése.

Hallási észlelés fejlesztése:

- hangzási analízis-szintézis fejlesztése.

Keresztcsatornák fejlesztése:

- látási-tapintási interszenzoros működés fejlesztése,
- látási-hallási interszenzoros működés fejlesztése,
- látási-mozgási interszenzoros működés fejlesztése,
- hallási-tapintási interszenzoros működés fejlesztése,
- szem-kéz koordináció fejlesztése.

• **Verbális fejlesztés**

Tárgyak, eszközök, irányok, méretek, színek, cselekvések, testrészek, helyzetek, mozgások, stb. pontos és gyakori megnevezésével szókincs bővítés.

Alapelvünk:

- A gyermek jó közérzettel, jó hangulatban (*érzelmileg motiválva*) vegyen részt a mozgásos feladatokban.
- Lehetőség biztosítása a sokoldalú élmény, tapasztalat átélésére, a sikerélmény megéreztetésére.
- A tehetséges gyermek felismerése, megfigyelése, gondozása.

Gondozás:

- A helyes higiéniai szokások kialakítása.

3.2. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés Ünnepek, ünnepélyek

Ünnep megnevezése	Ideje	Célja	Megvalósítása
Diószedés- Dióverés	Szeptember	Környezettudatos nevelés, hagyományápolás, mozgásfejlesztés	Az óvoda udvarán lévő diófa termésének begyűjtése, kóstolása, mézes dió és diós gyümölcssláta készítése
Takarítás Világnapja	Szeptember	Környezettudatos nevelés, hagyományápolás	A csoportok közös portalanítása a gyermekek részvételével. Lombsöprés az udvaron a szülők bevonásával
Állatok Világnapja	Október	Környezettudatosság alakítása, érzelmi nevelés mozgásfejlesztés,	Kiránduláson ismerkedés az állatokkal, ismeretterjesztő anyagok (képek) elhelyezése az információs falakon. Az országos Állatvédelmi Témahétben való részvétel.
Mosoly Világnapja	Október	Érzelmi, közösségi nevelés	Közös rajzkészítés a szülők bevonásával
Márton nap	November	Néphagyományok megismerése, ápolása	Közös program a város óvodáival
Advent	November vége	Érzelmi nevelés, hagyományápolás ráhangolódás a karácsonyi ünnepekre	Műhelymunka szülőkkel, közös gyertyagyújtás az adventi koszorúkon. Városi programon való részvétel.
Mikulás	December	Érzelmi nevelés, hagyományápolás	Ajándékozás örömeinek átélése, közös ünneplés a családokkal, iskolával
Karácsony	December	Érzelmi nevelés, hagyományápolás Kapcsolattartás a körzeti általános iskolával, óvoda-iskola átmenet elősegítése	Közös ünneplés a családokkal az óvodában, karácsonyi műsorokon való részvétel
Sünik Világnapja	Február	Környezettudatosság alakítása, érzelmi nevelés mozgásfejlesztés,	Sünlak környezetének rendezése, felkészülés az ébredésre. Csoportszobában a témához kapcsolódó játékok, tevékenységek megvalósítása.

Farsang	Február	Érzelmi nevelés, hagyományápolás mozgásfejlesztés,	Munka délelőtt a szülőkkel, Farsangi bál megrendezése a családokkal együtt (jelmezes felvonulás, tréfás családi vetélkedő, óvodások műsora)
1848-as megemlékezés	Március	Hagyományápolás Kapcsolattartás a körzeti általános iskolával, óvoda-iskola átmenet elősegítése	A Petőfi S. Tagiskola felkeresése (Petőfi mellszobor és plasztika megtekintése, zászlóink elhelyezése, közös verselés, énekelés) ismeretterjesztő anyagok (képek) elhelyezése az információs falakon
Energia takarékosági Világnap	Március	Környezettudatos, fenntarthatóságra nevelés	Kapcsolódás az Országos Energiatakarékosági Program, Föld Órája - „ Kapcsold le a villanyt!” Szülők bevonása.
Víz Világnapja	Március	Környezettudatos nevelés, mozgásfejlesztés	Túra a szülőkkel - vízzel kapcsolatos helyszínekre ismeretterjesztő anyagok elhelyezése az információs falakon
Szeretet nap	Április	Érzelmi nevelés	Városi rendezvény óvodák részvételével.
Húsvét	Április	Érzelmi nevelés, hagyományápolás	Műhelymunka családokkal közösen, csoportok díszítése, jelképek készítése
Föld Napja	Április	Környezettudatos nevelés, mozgásfejlesztés	Túra szülőkkel a környező tájakra ismeretterjesztő anyagok (képek) elhelyezése az információs falakon
Májusfadíszítés	Április	Hagyományápolás mozgásfejlesztés,	Az óvodában szülőkkel közös májusfadíszítés
Méhek Világnapja	Május	Környezettudatos nevelés	Lehetőségekhez mérten külső szakember meghívása, és méhészeti termékek megismertetése, kóstolása. Méhlegelő virágok ültetése, méhítató, kihelyezése. Szülők bevonása.
Mesemondó	Május	Irodalmi kultúra	Városi rendezvény óvodák, családok részvételével.

Anyák napja	Május első vasárnapja	Érzelmi nevelés, hagyományápolás	A csoportokban az édesanyák és nagymamák megajándékozása (műsorral, gyermek által készített ajándékkal)
Madarak, fák napja	Május	Környezettudatos nevelés, Kognitív fejlesztés mozgásfejlesztés,	Kiránduláson madármegfigyelés, ismeretterjesztő anyagok (képek) elhelyezése az információs falakon
Gyermekhét	Május utolsó hete	Érzelmi nevelés, hagyományápolás mozgásfejlesztés,	Programsorozat a családok bevonásával (kirándulás, sportnap, szalonnasütés, rajzpályázat, kulturális program)
Kihívás Napja	Május	Egészséges életmódra, mozgás szeretetére nevelés mozgásfejlesztés	Hagyományápolás, részvétel a város által szervezett programon.
Környezetvédelmi Világnap	Június	Környezettudatos, fenntarthatóságra nevelés	Szűkebb, tágabb környezetünk ápolására való kiemelt figyelem. Szülők bevonása. (Dolinka, udvar)
Iskolába menő gyerekek napja	Június	Érzelmi nevelés, hagyományápolás	Nagyok búcsúja és búcsúztatása műsorral.

4. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

4.1. Játék

- A játék örömeinek , fejlesztő hatásának biztosítása.
- A gyermek, játékos tevékenységeibe, tükröződjön vissza a környezetben szerzett fenntartható ismeret, ÖKO szemlélete.

4.2. Vers, mese

Feladatunk:

- A gyermek életkorának, nyelvi fejlettségének - melyet meghatároz a család szociokulturális háttere - érdeklődésének megfelelő beszédhelyzetek megteremtése.
- A kiválasztott mesék-versek között szerepeljenek a cigány néphagyományok megismerését, ápolását elősegítő irodalmi alkotások is.
- A családok számára lehetőség biztosítása, az irodalmi kultúra megismerésére és átadására. „Mesélj Nekem!” programsorozat keretében.
- Helyi és Városi Mesemondó Találkozón való aktív részvétel.
- Tehetségek felismerése, tehetség gondozás.

4.3. Énekes játék, gyermektánc

- Énekes játékokat, ritmusos mozgásokat táncfoglalkozást kínálunk fel az érdeklődő gyermekek számára.
- Összevont Óvodák szervezésében megvalósuló, Járjunk Táncot programon való aktív részvétel.

4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

- A kialakított vizuális műhelyben napirendünkbe illesztve, évszakokhoz igazodva, vizuális műhelymunka foglalkozásra nyílik lehetőség.
- Tehetségek felismerése, tehetséggondozás.

4.6. Külső világ tevékeny megismerése

- ÖKO szemlélet, fenntarthatóságra nevelés fejlesztése, gyakorlati megvalósítása.

4.7. Munka jellegű tevékenységek

- A munkajellegű tevékenységek lehetőségének megteremtésével, az ÖKO szemlélet és a fenntarthatóságra nevelés többérté elmélyítése érdekében, hagyományainkhoz, Jeles és Világnapokhoz kapcsolódó feladatok megvalósulása. (Egy család, egy palánta, Takarítás Világnapja,...)

4.8. Tevékenységben megvalósuló tanulás

- Minősített Referencia Intézményi jó gyakorlatok megvalósulása
- Évszakokhoz kapcsolódó vizuális műhelymunka a fenntarthatóság jegyében.
- Nagyok tornája - mozgásfejlesztés

5.3.1. Napirend

A napirend elvei:

Olyan életmód szervezése, amely adottságainkra, szokásainkra, eddigi értékeinkre építve az egészségre nevelés feladatainak megvalósítását segíti.

- Tegye lehetővé a szabad levegőn való hosszabb idejű tartózkodást, mozgást az egészséges szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakoztatását.
- A mindennapi testnevelés mozgás anyagába épüljön be, heti egyszer labdás és zenés torna.

5.3.2. Hetirend

- A testnevelés foglalkozásokat kötelező jelleggel tervezzük heti két alkalommal:
 - első alkalommal csoportonként a 3-tól 7 éves korosztályig,
 - második alkalommal a tanköteles korosztály számára.

5.6. Az óvoda kapcsolatrendszere

- Intézményünk a körzetünkben lévő két iskolával kölcsönösen jól működő kapcsolatot alakított ki. (SÁI Petőfi Sándor Tagiskolája és a Semmelweis Egyetem Kanizsai Dorottya Egészségügyi Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája.) Az érdekvédelmi és civil szervezetekkel, egyesületekkel sokrétű kapcsolatrendszerrel működünk.
- Újból él az Együttműködés és kapcsolattartás a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal.
- Az MLSZ keretein belül a Bozsik ovi-foci programokon való tevékeny részvétel.

Szervezet neve	Kapcsolattartás formái
Eszterlánc Alapítvány	Rendezvények, sportprogramok,
Civil Kerekasztal	Rendezvények, szakmai napok
Geopark	Rendezvények, programok, szakmai napok
Sréter Ferenc Népfőiskola	Rendezvények, előadások
Ovi- Zsaru	Rendezvények, programok
Gyermekekért Baráti Kör	Rendezvények, szakmai napok, programok
Mancs a Szívben Állatvédő Egyesület	Programok
Magyar Óvodapedagógiai Egyesület Salgótarjáni Köre	Rendezvények, szakmai napok
Magyar Pedagógiai Társaság -Nógrád Megyei Tagozat	Rendezvények, szakmai napok, programok
Magyar Vöröskereszt Nógrád megyei Szervezete	Rendezvények, szakmai napok, programok
Magyar Vöröskereszt Nógrád megyei Szervezete – Ifjúsági vöröskereszt	Rendezvények, programok
Salgótarjáni Hétszínvirág Egyesület	Rendezvények, kirándulások

Salgótarján, 2024. január 1.

Gőz Katalin
Tagintézmény-vezető